

*Hồ Linh*

Có gì vừa động vào vai? Cái gì vậy? Một động tác phản xạ không thể cưỡng lại, hấn nghiêng mắt nhìn xuống vai phải. Trời! Một bàn tay, một bàn tay dầm máu...đắm máu đang bầu chặt vào vai. Hấn thét lên! Chiếc xe chao đi, mất kiểm soát. Một tiếng động lớn, khô và chắc. Xe ngưng lại. Máy gầm rú điên cuồng. Bốn bánh quay tít. Một vùng phía trước sáng rực.

Không một chiếc xe nào đi qua.

Ba tháng sau, một chiếc Toyota kiểu thể thao màu xám bạc, nệm bọc nhung màu mơ chín sang trọng, từ trong hãng America Dealer chậm chậm đi ra. Bên trong, một người thanh niên tóc đen, mỉm cười đắc ý!

*Ma Cỏ*

## *Đôi Giầy Nâu*

*Garage sales* và *thriftstore* là hai nơi rất quen thuộc đối với dân tỵ nạn. Tại những nơi này, chúng ta có thể tìm thấy tất cả những vật dụng cần thiết cho cuộc sống mới với một giá rẻ mạt. Từ những vật nhỏ mọn như cái quần lót, áo quần cho tới giường, nệm, tủ, bàn ghế, tủ lạnh, máy giặt, sấy...Đồ tuy cũ, nhưng thường được giặt giũ, lau chùi tân trang sạch sẽ nên những người ít tiền, dù khó tính cũng có thể chấp nhận cái giá trị thực tế của chúng.

Hồi 76, khi gia đình Phong mới sang San Jose, những ngày đầu cuộc sống mới, giữa một xã hội quá xa lạ đối với mình, chàng rất lúng túng trong sự xếp đặt, sắm sửa trong nhà bằng số tiền lãnh *welfare* mà quá một nửa đã phải dùng để trả tiền nhà, tiền chi phí điện nước v.v... cả gia đình mười một mạng vẫn phải nằm chung trên mấy cái nệm cũ do hội

thiện nguyện cho, ăn cơm, tiếp khách trên tấm nylon hồng rách lỗ chỗ.

Rồi một hôm, ông bạn già của ông cụ thân sinh từ Redwood City xuống chơi, Phong thấy ông cụ ăn diện khác xưa, nào com-lê, cà-vạt, giấy da bóng láng, bánh bao. Sau một hồi hàn huyên, Phong buột miệng khen:

- Bác diện sang quá, trông trẻ ra đến chục tuổi.

Ông cụ cười, cúi nhìn bộ vét, nấn lại cái cà-vạt màu huyết dụ, pha trò:

- Sang cái con mẹ gì, com-lê com-liếc cũng mua *thriftstore* với *garage sales* cả ấy mà. Cái bộ quần áo này mua năm đồng, đôi giấy tám đồng, cái cà-vạt bảy chục xen...

Gia đình Phong, từ ông thân sinh tới vợ chồng con cái vô cùng ngạc nhiên, trố mắt nhìn. Ông cụ bạn lấy làm lạ hỏi:

- Thế ra anh chưa đi *garage sales* bao giờ à?

Phong lắc đầu:

- Thưa, chúng cháu mới sang, nên chưa biết tí gì về nó cả.

Ông cụ cười, khẽ lắc đầu ra vẻ thất vọng, rồi giải thích:

- Ở đây có hai nơi mà dân "Mít" tỵ nạn rất khoái là *thriftstore* và *garage sales*. *Thriftstore* là những cửa tiệm bán đồ cũ với giá rẻ mạt. Chúng thường do các hội thiện điều hành. Những đồ cũ này đều là những đồ xin của bá tánh, họ mang về lau chùi, giặt giũ lại rồi bày bán cho người nghèo với giá tượng trưng. Số tiền thu được lại dùng để làm công việc từ thiện khác. Tuy nhiên, nhiều khi giá ở tiệm này cũng còn

quá mắc so với một vài nơi bán đồ cũ khác là *garage sales*. Mỗi ngày thứ bảy, chủ nhật trong tuần, nếu để ý, anh sẽ thấy có nhiều nhà họ bày đồ cũ ra bán ở *garage* nhà họ. Những đồ này thường là những đồ dư thừa để lâu ngày không dùng tới, hoặc những quần áo cũ của con cái mà nay chúng đã lớn, không mặc vừa nữa. Do đó, họ bán tống bán táng đi, được đồng nào hay đồng ấy. Buổi sáng đôi khi còn giữ giá, chứ tới bốn năm giờ thì cứ gọi là rẻ như bèo. Vì thế, nếu chịu khó đi, nhiều khi mua được những đồ rất tốt mà giá lại rẻ không thể tưởng tượng được. Như bộ đồ này tôi mua hồi mới sang còn mắc đó. Ở nhà tôi còn mấy bộ nữa, mua ở *garage sales* có một đồng mà còn kèm thêm mấy cái cà-vạt nữa cơ.

Sau một hồi giải thích, ông cụ tiếp:

- Bán *garage sales* đôi khi cũng là cái thú của người bán, ngày nghỉ cuối tuần không đi chơi, ở nhà mở *garage sales* vừa thu bạc cắc, lại còn có dịp nói chuyện nọ chuyện kia với khách hàng...còn người đi mua thì khỏi phải nói...vui đáo để, thứ bảy, chủ nhật nào tôi cũng la cà tại mấy cái nơi ấy...nhiều khi mua được những đồ rất thú vị.

Phong chợt nhớ ra, nói:

- Tuần trước cháu thấy ở đầu phố cũng có nhà người Mỹ bày đồ trong *garage*, nhưng cháu chả biết họ làm gì, với lại mình mới đến đây nên cũng mắc cỡ, tiếng Anh thì ngọng nên đã không dám ghé qua...Với lại thấy họ sang quá, đâu có ngờ họ ngồi nhặt bạc cắc như vậy.

Ông cụ bạn tỏ ra rất sành về mấy vụ này, dặn Phong:

## Hồ Linh

- Thế nhưng anh cũng phải cẩn thận, chứ bây giờ tội Mẽ nó cũng ma lắm rồi...Nó thấy dân tỵ nạn mình thích mua đồ ở *garage sales* nên chúng đi thu mua đồ ở các *garage sales* khác rồi về mở *garage sales* để bán lại kiếm lời đó. Muốn chắc ăn, mình nên tìm những cái ở các khu nhà giàu mà mua, vừa rẻ mà đồ lại tốt không chịu được. Ngoài ra, nếu để ý, anh tới những nơi nó gọi là *moving sales* tức là những người họ dọn đi nơi khác, đồ đạc không mang theo được vì tiền cước phí chuyên chở còn mắc hơn giá trị món đồ nên họ bán đi rất rẻ...nhất là những thứ nặng nề như sa-lông, bàn ghế, giường nệm tủ rã...

Thế là từ đó, Phong không mấy chốc trở thành một khách hàng quen thuộc của mấy tiệm *thriftstore* trên đường Santa Clara vùng trung tâm thành phố San Jose. Chỉ mất chừng trăm đô là gia đình chàng đã có đầy đủ đồ đạc cần dùng trong nhà. Ba chục đồng một bộ sa-lông gồm một chiếc *sofa*, hai chiếc ghế đơn, và một cái bàn nước mặt kính, cũ chừng bốn mươi phần trăm; hai mươi đồng bộ bàn ăn với tám cái ghế; năm đô một cái nệm đơn, tám đô một cái nệm *queen size*...Chén đĩa, ly tách mua *garage sales* chỉ mất một vài đô là đủ cả, thế mới lạ chứ! Riêng có quần áo cho vợ chồng con cái, Phong đã phải đi mua nhặt từ nhiều nơi mới sắm đủ. Những chiếc áo cánh còn khá mới cũng chỉ năm sáu chục xen hay một đô mỗi cái; giấy dép cũng rẻ rề. Phong sắm được một bộ com-lê tám đô màu nâu nhạt khá đẹp, nhưng chàng đã hơi mất công đi tìm kiếm vì cái *size* của người Việt mình rất khó kiếm tại cái đất Mỹ người cao, lớn này.

## Ma Cỏ

Mặc dầu đồ mua về khá sạch sẽ và dùng được, nhưng đều là đồ cũ, nhất là quần áo, nên khi mới dùng, mọi người đều cảm thấy hơi ớn...Chả biết đồ ấy ở đâu ra, người sống, kẻ chết làm sao phân biệt được...Nhiều đêm nằm thao thức, chỉ sợ mua lầm vào đồ của người chết, họ về đòi lại của thì bỏ bố! Nhưng cái khó nó bó cái khôn, bắt người ta phải chấp nhận những điều không vừa ý. Vả lại, lâu dần, chả thấy gì...rồi cũng quen đi...Hỏi ra thì gia đình tỵ nạn nào cũng phải qua cái cầu *shopping* tại mấy cái cửa hàng quý hóa đó, nó là cái lối thoát rất hợp lý và tốt cho mọi gia đình nghèo.

Bộ com-lê nâu của Phong mặc rất vừa, những dịp hội họp đồng hương, ngày Lễ, Tết, chàng mặc, bạn bè đều khen đẹp. Có những người bạn không tìm được *size* nhỏ, phải mua những bộ rộng thùng thình trông rất diều, nhưng chẳng ai quan tâm mấy, vì mọi người đều thông cảm cho hoàn cảnh của nhau. Khác với khi ở nước nhà, không ai thấy ngượng vì mặc đồ rẻ tiền mua ở chợ cũ hay *garage sales*. Nhưng có một cái làm Phong chưa vừa ý là đôi giày. Mặc com-lê màu nâu mà chàng vẫn phải mang đôi giày đen lãnh trong Camp Pendleton trông nó không hợp. Vì thế, Phong cũng để ý kiếm một đôi giày nâu đi cho đẹp. Rồi một hôm, tại tiệm *thriftstore* trên đường Santa Clara, xế cửa nhà thờ Saint Patrick, Phong đã mua được đôi giày nâu rất vừa ý. Đôi giày còn khá mới, không cần buộc dây...vừa chân và lại rẻ...chỉ có hai đô. Phong đem về, chỉ cần đánh si sơ sơ là đôi giày đã bóng láng, chiếc bên trái chỉ mất có miếng da lót, một vài cái đinh nhỏ hơi nhú lên bên cạnh hình một

trái tim có ghim mũi tên thâu qua nửa chừng, vẽ bằng sơn đỏ, nên Phong cần phải mua thêm một đôi nệm mút lót dưới chân.

Sau sáu tháng học điện tử, Phong ra trường với nghề *assembly*. Ngày bắt được *job*, Phong diện bộ đi khao bạn bè tại một tiệm ăn trên đường 13th Street ở dưới phố San Jose. Bộ com-lê với đôi giày nâu khiến Phong cảm thấy rất vừa lòng. Chiếc xe hơi cũ, nhưng cũng vẫn là niềm hãnh diện của chàng trong bước đầu làm ăn ở xứ này. Bữa ăn khao trưa thứ bảy chấm dứt vào khoảng ba giờ chiều. Phong lái xe băng qua khu trung tâm thành phố, vòng về đường 10th street theo hướng nam, vào xa lộ 280

để về nhà ở vùng phía nam thành phố. Vào được xa lộ, đường cao hẵn lên, gió mát lồng lộng làm Phong rất sảng khoái. Xe ngon trớn, thành phố San Jose hiện ra nhấp nhô bên trái xa lộ, bên phải là ngọn đồi thấp, rừng cây thưa thớt...phía dưới sâu là con sông cạn Coyote Creek...Phong giữ bên mặt, sửa soạn vào xa lộ 101 hướng nam để về nhà. Bỗng nhiên, trong một giây bất ngờ, Phong cảm thấy chân phải chàng như cứng ra, dính chặt vào bàn đạp ga, tay lái như bại xuội...Vì thế, xe cứ thẳng tiến về phía trước, mặc dầu khúc quanh đã gần kề. Phong sợ đến tột cùng, vì đã vượt qua lần sơn trắng bên lề ngoài cùng của xa lộ và xe chàng sắp lao xuống vực thẳm...Trong giây phút cực kỳ nguy cấp đó, bỗng có kèn xe ré lên ở phía sau, khiến Phong như bừng tỉnh cơn mê và tức khắc giúp chàng lấy lại được tự chủ. Nhờ đó, trong khoảng khắc, Phong đã nhấc được chân ra khỏi bàn đạp ga, đồng thời chuyển chân sang bàn thắng, thắng

gấp xe lại. Hú hồn vì lúc đó, xe chỉ còn cách mép xa lộ không quá nửa thước. Một chiếc xe từ sau trườn tới, đậu đằng trước xe Phong. Một người đàn ông Mỹ nhanh nhẹn ra khỏi xe, đến bên, qua cửa xe, hỏi Phong:

- Are you O.K.?

Phong gật đầu. Người Mỹ cho chàng biết là ông ta thấy chàng không kiểm soát được xe, đoán là chàng bị mệt, buồn ngủ nên chỉ còn cách là bóp kèn xe để đánh thức chàng...và cũng nhờ đó mà Phong đã thoát chết. Người Mỹ thường tỏ ra là người có trách nhiệm xã hội rất cao. Ông Mỹ này đứng lại với Phong một lúc lâu, an ủi chàng và hỏi đi hỏi lại chàng đã tỉnh táo chưa, trước khi chịu để cho chàng tiếp tục lái xe về. Theo lời khuyên của ông ta, Phong đã theo đường trong, dùng đường McLaughlin để về nhà.

Cái tình trạng bất thường xảy ra trên xa lộ 280 làm Phong sợ hãi và suy nghĩ mất mấy ngày. Nhưng vì công ăn việc làm, ngày hai buổi phải lái xe đi về, chàng cũng cố gắng quên nó. Bộ đồ vét và đôi giày đẹp được cất giữ cẩn thận. Cũng may là từ đó Phong không gặp cái tình trạng nguy hiểm đó xảy ra nữa.

Thời gian trôi đi bình an, hạnh phúc. Rồi, một ngày thứ bảy, nhóm bạn thân rủ gia đình Phong đi *picnic* trong công viên San Mateo Park, trên đường freeway 84, gần phía bờ biển. Buổi sáng đó, sau khi đã sửa soạn đồ ăn thức uống, chén đĩa giấy, xiên muỗm nhựa, đoàn xe ba chiếc lên đường hồi mười giờ sáng. Đường đi đến công viên rất ngoằn ngoèo khó lái. Lúc ra đi, Phong bỗng nhận thấy đôi giày đen đã tã quá rồi, đi chơi có người nọ người kia, nên chàng đã

mang đôi giày nâu. Giày không phải buộc giày nên rất tiện cho những buổi đi chơi như thế này. Đây là lần thứ hai, kể từ khi mua, Phong mang nó.

Sau bữa ăn trưa, đám con nít dẹp chỗ để đá banh. Phong cẩn thận đứng chắn lối ra đường để chúng nó chơi. Chàng sợ có đứa ham đá, chạy ra lộ đuổi banh, lỡ bị xe đụng, hoặc đi quá trớn sẽ lọt xuống vực thẳm dưới có con suối. Chơi được một lát, túi con nít trở nên hăng say, đá vung vút. Rồi một đường banh khá mạnh bắn vọt trái banh ra phía lộ, nơi Phong đứng trấn. Trái banh xẹt qua bất ngờ, Phong không kịp chặn lại, nên phải chạy ra để lượm dùm. Nhưng khi Phong theo trái banh, tuy lúc đầu không nhanh lắm, nhưng vận tốc bỗng nhiên tăng một cách bất ngờ đến nỗi chàng như mất đà, lao vút ra lộ, vượt quá trái banh. Phong thấy ngay cái trạng thái mất tự chủ trong lúc phóng người băng qua đường, hướng về phía vực thẳm cách đó không xa. Ngay lúc đó, một chiếc xe hơi từ phía phải trườn tới, mọi người hốt hoảng rú lên khi thấy tai nạn xảy ra cho Phong! Nhưng trái với mọi người, chính Phong lại nghĩ đó là một dịp may bằng vàng. Nhờ chiếc xe đó hất chàng về hướng phải, chân trái chàng vấp mạnh vào cái rễ cây nổi khiến chàng té nhào, nhưng lại may mắn vội ôm được cái gốc cây bên đường, thoát khỏi cái hấp lực ma quái đang muốn lôi chàng xuống vực sâu trước mặt.

Mọi người đổ xô ra đưa Phong về khu picnic. Đến mười phút sau đó, Phong mới lấy lại được bình tĩnh. Chàng tuy bị xây xát chút ít, nhưng lại choáng váng vì chỉ một đường tơ, kẽ tóc là chàng có thể mất

mạng. Phong đã nhận lỗi về phần mình và không quên cảm ơn cô Mỹ lái xe đụng chàng. Đâu có ai biết được rằng nhờ cái tai nạn nhỏ đó đã cứu chàng thoát khỏi tay tử thần.

Đến khi hoàn hồn, Phong mới nhận ra chiếc giày bên trái đã sút ra, văng đi đâu mất. Chàng trở lại gốc cây bên bờ vực để tìm thì chỉ thấy miếng mứt nệm nằm bên lề cỏ, còn chiếc giày thì đang nổi lênh bênh trên con suối lững lờ dưới sâu. Dù tiếc của, Phong cũng vô phương xuống đó để vớt chiếc giày. Nhìn con suối thăm thẳm, Phong cảm thấy chóng mặt, rùng mình ghê sợ khi nghĩ tới sự chẳng may chàng rốt xuống đó.

Tối về, nằm nghĩ lại chuyện xảy ra lúc ban trưa, Phong bỗng linh cảm như đôi giày nâu có cái gì bất ổn đến kỳ dị, gây xui xẻo cho chàng. Tình trạng trên xa lộ 280 và lúc đuổi banh trong công viên cũng không khác gì nhau. Cái giây phút tê dại, không tự chủ được có thể đã xảy ra hai lần đều là hai lần chàng mang đôi giày nâu quái dị kia. Chiếc giày còn lại được Phong cất cẩn thận ở góc tủ áo trong buồng ngủ. Thời gian sau này, có lần Phong đã ngạc nhiên đến hoang mang khi khám phá nó hay tự đổi vị trí, dù nhiều khi Phong biết chắc chắn không hề có ai đụng tới nó. Phong không nói với người nhà, và lẳng lặng tự tay chàng mang chiếc giày chân phải còn lại vút lên xe rác.

Đôi giày nâu đã ám ảnh Phong đến cả tháng. Nhưng lâu dần, lẽ ra chuyện đó cũng được quên đi, nếu một hôm Phong không bắt gặp một đôi giày in

hết, bày bán ở ngay tại nơi mà trước đó cả năm, Phong đã mua nó. Và điều làm Phong kinh hoàng nhất là khi chàng cầm chiếc giày chân trái lên xem, vẫn những cái đinh nhỏ nhú lên bên cạnh hình trái tim màu đỏ với mũi tên xuyên qua. Phong run run để vội chiếc giày xuống, bỏ mau ra ngoài.

Ít lâu sau, Phong có dịp trở lại tiệm bán đồ cũ đường Santa Clara, và chàng không thấy đôi giày ở đó nữa, có lẽ đã có người mua nó rồi... Từ đấy, vì bị ám ảnh bởi đôi giày với những tai họa chết người, Phong thường hồi hộp chăm chú nhìn mỗi khi bắt gặp ai mang đôi giày nâu cùng kiểu. Và nếu là người quen, nhiều khi chàng còn đòi coi cho bằng được chiếc giày chân trái, khiến cho chủ nhân phải ngạc nhiên vì cử chỉ xoi mói của chàng. Phong chưa thấy lại đôi giày ấy lần thứ ba. Nhưng chắc chắn nó đang đi làm cái việc mà nó muốn. Biết đâu, mỗi lần nó trở về tiệm đồ cũ cũng là thêm một chiến thắng. Đã mấy ai gặp được may mắn đến hai lần như chàng.

## ***Điện Thoại Nửa Khuya***

Hoàng mở nhanh khóa cửa, thất thủ bước vào nhà. Căn nhà rộng, quá rộng và trống vắng. Anh bực dọc vất chùm chìa khóa lên mặt bàn, nằm lăn ra chiếc *sofa*, mệt nhọc, chán nản. Bị mất việc đã ba tuần nay rồi, ngày nào cũng lê gót kiếm việc mà chưa ra. Đến đâu cũng thấy cảnh thợ bị sa thải, tình hình thực bi đát.

Tưởng tượng mấy câu nói “ngọt ngào” của thằng *manager* trong hăng rào trước đón sau trước khi cho biết anh bị sa thải khiến Hoàng lợm giọng: nào là “anh làm việc giỏi”, nào là “hăng rất hãnh diện vì có anh làm việc tại đây”, nhưng... cái tiếng nhưng nó khốn nạn làm sao! Sau đó là tên an ninh “áp giải” anh ra xe... Qua những hành lang, bồn cỏ, bãi đậu xe quen thuộc từ hơn hai năm nay, bỗng anh thấy chúng trở nên thực xa lạ với mình!